
CONCEPTS AND MODELS IN SOCIAL POLICY

Venelin Terziev

Full Member of the Russian Academy of Natural History,
Professor, Eng., D.Sc. (National Security), D.Sc. (Economics), D.Sc. (Social Activities), Ph.D.,
Russian Academy of Natural History, Moscow, Russia
Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo, Bulgaria
University of Rousse, Rousse, Bulgaria terziev@skmat.com

Preslava Dimitrova

National Military University, Veliko Tarnovo, Bulgaria, preslavatrendafilova@gmail.com

Abstract: The social policy of a country is a set of specific activities aimed at regulating the social relations between different in their social status subjects. This approach to clarifying social policy is also called functional and essentially addresses social policy as an activity to regulate the relationship of equality or inequality in society. It provides an opportunity to look for inequalities in the economic positions of individuals in relation to ownership, labor and working conditions, distribution of income and consumption, social security and health, to look for the sources of these inequalities and their social justification or undue application.

The modern state takes on social functions that seek to regulate imbalances, to protect weak social positions and prevent the disintegration of the social system. It regulates the processes in society by harmonizing interests and opposing marginalization. Every modern country develops social activities that reflect the specifics of a particular society, correspond to its economic, political and cultural status. They are the result of political decisions aimed at directing and regulating the process of adaptation of the national society to the transformations of the market environment. Social policy is at the heart of the development and governance of each country. Despite the fact that too many factors and problems affect it, it largely determines the physical and mental state of the population as well as the relationships and interrelationships between people. On the other hand, social policy allows for a more global study and solving of vital social problems of civil society. On the basis of the programs and actions of political parties and state bodies, the guidelines for the development of society are outlined. Social policy should be seen as an activity to regulate the relationship of equality or inequality between different individuals and social groups in society. Its importance is determined by the possibility of establishing on the basis of the complex approach: the economic positions of the different social groups and individuals, by determining the differences between them in terms of income, consumption, working conditions, health, etc. ; to explain the causes of inequality; to look for concrete and specific measures to overcome the emerging social disparities.

Keywords: concepts, models, social policy.

КОНЦЕПЦИИ И МОДЕЛИ В СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Венелин Терзиев

действителен член на Руската академия по естествознание, професор,
доктор на икономическите науки, доктор на военните науки, доктор на науките Социални
дейности, Русенски университет „Ангел Кънчев”, Русе, България
Национален военен университет „Васил Левски”, Велико Търново, България
Руска академия по естествознание, Москва, Русия, terziev@skmat.com

Преслава Димитрова

Национален военен университет „Васил Левски”- Велико Търново, България,
preslavatrendafilova@gmail.com

Резюме: Социалната политика на дадена държава е съвкупност от специфични дейности, които целят да регулират социалните отношения между различни по своето социално положение субекти. Този подход към изясняването на социалната политика, разглежда социалната политика като дейност за регулиране на отношенията на равенство или неравенство в обществото. Той дава възможност да се търсят неравенства в икономическите позиции на индивидите във връзка със собствеността, труда и условията за труд,

разпределението на доходите и потреблението, социалното осигуряване и здравеопазването, да се търсят източниците за тези неравенства и тяхната социална оправданост или неоправданост.

Съвременната държава поема социални функции, чрез които се стреми да регулира дисбалансите, да защитава слабите социални позиции и да не позволява разпадането на обществената система. Тя регулира процесите в обществото, като хармонизира интересите и се противопоставя на маргинализацията. Всяка модерна държава развива социални дейности, които отразяват особеностите на конкретното общество, съответстват на неговото икономическо, политическо и културно състояние. Плод са на политически решения, целящи да насочват и регулират процеса на адаптация на националното общество към трансформациите на пазарната среда. Социалната политика стои в основата на развитието и управлението на всяка страна. Независимо от това, че върху нея оказват влияние твърде голям брой фактори и проблеми, то тя до голяма степен определя физическото и психичното състояние на населението, както и взаимоотношенията и взаимовръзките между хората. От друга страна, социалната политика дава възможност за по-глобално изучаване и решаване на жизнено важни социални проблеми на гражданското общество. На базата на програмите и действията на политическите партии и на държавните органи се очертават насоките за развитие на обществото. Социалната политика следва да се разглежда като дейност за регулиране отношенията на равенство или неравенство между различните индивиди и социални групи в обществото. Нейното значение се определя от възможността на базата на комплексния подход да се установят: икономически позиции на различните социални групи и индивиди, като се определят различията между тях по отношение на доходи, потребление, условия на труд, здравеопазване и др; да се разкрият причините за неравенството; да се търсят конкретни и специфични мерки за преодоляване на възникналите социални различия.

Ключови думи: концепции, модели, социална политика.

ВЪВЕДЕНИЕ

Социалната политика стои в основата на развитието и управлението на всяка страна. Независимо от това, че върху нея оказват влияние твърде голям брой фактори и проблеми, то тя до голяма степен определя физическото и психично състояние на населението както и взаимоотношенията и взаимовръзките между хората. От друга страна социалната политика дава възможност за по-глобално изучаване и решаване на жизнено важни социални проблеми на гражданското общество. На базата на програмите и действията на политическите партии и на държавните органи се очертават насоките за развитие на обществото. Социалната политика следва да се разглежда като дейност за регулиране на отношенията на равенство или неравенство между различните индивиди и социални групи в обществото. Нейното значение се определя от възможността на базата на комплексния подход да се установят:

- икономически позиции на различните социални групи и индивиди, определяйки различията между тях по отношение на доходи, потребление, условия на труд, здравеопазване и др.;
- да се разкрият причините за неравенството;
- да се търсят конкретни и специфични мерки за преодоляване на възникналите социални различия.

В широк смисъл понятието социална политика може да се приеме като съвкупност от регулиращи въздействия на държавата и в частност на общините, които се провеждат с цел да се осигури равенство и справедливост в рамките на икономическите възможности и задоволяване на основните жизнени потребности на различните социални групи в обществото. Социалната политика се основава на правно-нормативни, икономически, психологични и др. механизми за въздействие, с оглед намаляване на социалното неравенство и за преодоляване на възникнали социални конфликти.

В тесен смисъл - понятието социална политика се разглежда като средство за защита на хората при вече възникнали неблагоприятни жизнени ситуации.

Доцент Душка Димова [1] определя социалната политика като съвкупна специфична дейност на правителствените и неправителствени органи и организации за регулиране на социалните отношения между различните по своето социално положение субекти. В това определение е залегнал функционалният подход, т.е социалната политика се разглежда като дейност за регулиране на отношенията на равенство в обществото. Дава се възможност за търсене на икономическите причини за неравенството на индивидите в тясна връзка със собствеността, труда, условията на труд, разпределението на доходите и потреблението, социалното неравенство и др. Социалната политика според доц. Душка Димова може да се разглежда в три аспекта:

- по отношение на обхванатите лица - социалната политика трябва да обхваща всички членове на обществото, а не само лицата в трудово наемни отношения;
- относно социалните отношения - социалната политика трябва да регулира всички отношения свързани с различията в социално-икономическото положение на хората;
- по отношение на субектите на социалната политика - такива са държавата и нейните специализирани органи, местните органи на държавната власт, производствените предприятия, фирмите, синдикатите, както и обществените и благотворителните организации.

Проф. Кръстьо Опров [2] дава следното определение – „Социалната политика е съвкупност от организационно-управленчески, правно-нормативни мерки, от ресурси и от преки дейности, насочени към разкриването и решаването на социалните проблеми в и на обществото.

КОНЦЕПЦИИ И МОДЕЛИ В СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА [3-10]

Във всички епохи на човешката история и при всички общественно-икономически формации се търси идеалната социална държава. Поради този стремеж проблемът за справедливостта при съвместния обществен живот на хората и междучовешките образувания има водещо значение. Още в античния свят се търси отговор на въпроса „Как да се създаде идеалната държава?“, т.е. как да бъдат усъвършенствани човешките отношения, че в обществото да бъде въплътена абсолютната идея за „справедливостта“. За Платон идеалната социална държава е тази, която осигурява щастие и справедливост за всички свои граждани. Добро е само това, което е в интерес на групата, на рода, на колектива и на държавата.

По проблемите на социалната политика съществено допринасят трудовете на Аристотел, Тома Аквински, Рене Декар, Джон Лок, Шарл Монтескьо, Жан Жак Русо и др. Те излагат идеи и теории за създаването на справедливо държавно устройство. Печелейки стотици и хиляди привърженици те се превръщат в основен вдъхновител на борбата на масите за премахването на абсолютната монархия като форма на управление.

За оформянето и превръщането на социално-политическата доктрина в модерни политически идеологии съществено допринасят и идеите и трудовете на Алексис Дьо Токвил, Джон Адамс, Александър Хамилтън, Карл Маркс, Фридрих Енгелс и др.

Консерватизъм

Като социално-политическа доктрина консерватизмът се свързва с имената на Платон, Аристотел, Тома Аквински, Дейвид Хюм и др. Първият мислител, наречен консерватор, е Едмънт Бърк, работил през 30-те години на 19-ти век.

Според консерватизма политическата власт е мощно средство за социални промени. Всяка промяна обаче води след себе си социални катаклизми, бунтове и безредици. Ето защо държавата трябва да се стреми към минимална намеса в живота на гражданите и да не допуска експериментирание и каквито и да е било политически доктрини.

Основните принципи и характеристики на консервативната идеология са:

- Защита на частната собственост;
- Защита на социалната диференциация;
- Приоритет на прагматизма;
- Върховенство на закона.

Според консерватизма пазарът притежава „чудотворното“ свойство да се саморегулира и да отстранява всякакви структурни несъвършенства.

През 70-те и 80-те години на 20 век съвременният капитализъм навлиза в нов етап на своето развитие в т.нар. „демократически капитализъм“. Той е творение на господстващата консервативна идеология в шест от седемте най-развити капиталистически държави - САЩ, Великобритания, Германия, Япония, Канада и Италия.

Консерватизмът в съчетание с капитализма ражда „християндемократизма“. В много отношения тази идеология е близка до тази на консерватизма. Това се отнася до разбирането за:

- природата и възможностите на хората, които се считат за неизменни;
- привързаността към частната собственост;
- отхвърляне на екстремизма и на резките промени в обществото.

Съществуват някои значими различия главно по отношение разбирането за приоритета на социалната пред икономическата политика. Отхвърляйки идеята за социалната държава

християндемократите възлагат на властта определен социален ангажимент, който не пречи на икономическото развитие на обществото.

Либералистична концепция

Във всички страни, с изключение на тези с централизирано планово управление социалната политика съдържа либералистично ориентирани моменти и решения. Независимо от промените, които са настъпили в либерализма от времето на Адам Смит, Милтън Фридмън и др. за него са валидни следните основни принципи:

- Свобода и право на избор от потребителите и производителите;
- Култ към семейните ценности;
- Възприемане на пазара като естествен регулатор на социалното производство;
- Наличие на граждански права и свободи;
- Ограничена роля на държавата.

Либерализмът разглежда обществото като резултат от инициативата на отделните индивиди. Като философия той е ориентиран към индивидуалните постижения достигнати по пътя на свободната конкуренция. Може да се разглежда като класически либерализъм и неолиберализъм.

Класически либерализъм - в него мястото на социалната политика е твърде ограничено и се свежда до морално задължение на обществото към онези граждани, които по обективни причини не могат да се издържат сами. Либералите не приемат социалната справедливост. Считат я за манипулация на масите. Мерките на държавата се приемат като израз на липса на свобода на свободните хора.

Неолиберализъм - представлява хуманизирана модификация на либерализма. Той признава съществуването на неравенство в обществото. Социалната политика следва да служи като средство за осигуряване на равни шансове и до свободен достъп до жизнените блага. Това се отнася до онези субекти, които и при най-добро използване на своите сили и възможности не са в състояние да достигнат екзистенц-минимума валиден за страната. В тази модификация на либерализма се нарушава в определена степен суверенитета на производителя, като се отнемат част от доходите. Нарушава се и суверенитета на потребителя, тъй като насочва и ограничава потреблението му. Към мерките на практическата страна на неолиберализма се отнасят:

- Намаляване на данъците;
- Борба с безработицата и регулиране на заетостта на фирмено и регионално равнище;
- Ангажиране на държавата преди всичко за гарантиране на законността, борба с корупцията, инфлацията и др. По този начин се постига увеличаване на частните спестявания, стабилизиране на системите за индивидуална и социална осигурителна защита, придобиване на увереност в държавната институция и др.

Егалитаризъм

Това е втората основна концепция на социалната политика. По своята същност тя представлява схващане за равенство, което се ръководи от потребностите, а не от възможностите на икономическото развитие, финансовото състояние и други. Според егалитаризма потребностите в доходите се обуславя не от личните усилия, а от:

- Собствеността;
- Наследените способности;
- Полученото възпитание;
- Късмета на дадения индивид.

За тези фактори стопанския субект с нищо не е допринесъл. Изходен пункт на егалитаристично ориентираната социална политика са нормите за потребление на храна, дрехи, жилища, услуги и др. Тези потребности трябва да бъдат осигурени от обществото на всички хора, които не са успели да ги постигнат по една или друга причина. Егалитаризмът може да съществува само в страни с централизирано държавно управление. При него е възможно непосредствено насочване на създадените от цялото общество блага към определена категория хора, т.е. към тези, които се нуждаят, независимо от усилията които са положили да ги постигнат. Егалитаризмът е немислим без дискриминиране на получателите на високи доходи. Цените и данъците преотстъпват част от тези доходи в полза на хората с ниски доходи и ограничено потребление. По този начин държавата регулира социалните процеси. Тази социална политика се осъществява в страните с централизирано управление на икономиката и финансите. Егалитаризмът в социалната политика е плод на една по-широка и исторически утвърдена идея за свобода равенство и братство, идея намерила израз в идеите на великата френска буржоазна революция. Дълги години почти във всички европейски страни

социалната политика се е развивала под влиянието на тази идея. Силната роля на държавата е в основата на тази концепция. Необходимо е да се подчертае че егалитаризма подценява личната инициатива, свободата и отговорността на индивидите. Доведен до крайност, егалитаризмът води до разрушаване на обществото, тъй като обемът на благата непрекъснато намалява успоредно с намаляването на стимулите за предприемачество и за производствена дейност.

Модерна социалдемокрация

Основен идеолог е Тони Блеър, който определя тази концепция като нова посока за социално развитие в бързо изменящия се свят. Тя съвместява ценностите на две велики течения - демократичния социализъм и либерализма. Тази концепция, наречена още „третия път” бележи ново връщане към левоцентристкото мислене. 20^{-ти} век беше доминиран от два лагера - фундаменталната левица която гледаше на държавния контрол като основа на социалната политика и вторият лагер - лагерът на левицата, която допускаше компромиси. Новата концепция се налага поради:

- Променияния се свят в икономическо и социално отношение;
- Негативните страни на капитализма и социализма;
- Бедността и социалната несъвместимост;
- Нарастващата престъпност;
- Разпадането на семейната институция;
- Изменящата се роля на жената в обществото;
- Засилващото се желание на обществото за нови демократични промени;
- Нарастващата враждебност на обществото към политиката;
- Нарастващите екологични и социални проблеми, като алкохолизъм, наркомания и др.;
- Народите желаят да се приобщят към новите условия на бит и живот

Новата концепция се характеризира с редица нови моменти в управлението на социалните процеси, като по отношение ролята на правителството включва:

- Увеличаване доходите на населението чрез намаляване на данъците;
- Поставяне на образованието като важен приоритет. Високият образователен стандарт играе съществена роля в международната конкуренция.;

• Реформиране на социалната сигурност и нейното превръщане и насочване в области, в които е възможна;

• Нов баланс между права и задължения, не само в социалната сфера но и в строгото отношение към престъпността сред младежите. В това отношение голямо значение се отдава на родителските отговорности;

• Правителството и неправителствените организации в своята работа следва да придобият нови умения. Да работят с частния и доброволен сектор като партньори, да споделят отговорностите и да отговарят на новите по големи публични искания. Важен проблем е да се съдейства с Международната общност в търсенето на нови пътища в работата на тези организации- правителствени и неправителствени.

• В международен план отпадането на студената война и заплахата от световни конфликти се заменят с нови по-големи заплахи. Има се предвид организираната престъпност, тероризма, нарко- и токсикоманията, разрушаването на околната среда и др. Тези нови и тежки проблеми изискват прилагането на нови гъвкави форми на международно сътрудничество.

Модерно общество. Социален капитализъм.

Социалният капитализъм по своята същност представлява съвременна капиталистическа система, която се направлява и смекчава чрез лостовите на властта, респективно чрез държавната пазарна икономика.

Моделът на социалния капитализъм ограничава в известна степен абсолютната свобода на пазара, по отношение на пазарните му ефекти. Това ограничение може да се обясни по следния начин: свободният пазар предполага, че индивидуалният начин на живот се определя от притежаваната частна собственост и от положения индивидуален труд.

При различните модели на социалния капитализъм индивидуалният начин на живот се явява в определена степен независимо от това което индивидът притежава като лична собственост и от конюнктурата на пазара. Тази относителна независимост се осъществява посредством система от институции, които гарантират индивидуалните социални права. Те се приемат като продукт на социалната политика и тяхното трайно съществуване и влияние се бележи с понятия като: „социална държава”, „държава - провидение”, „социално-пазарна икономика”, „държава на благоденствието” и др. В най-общ смисъл тези понятия могат да се разглеждат като синоним на държавния капитализъм.

Социална държава

Социалната държава е тази, в която обществото поема отговорността за осигуряване на елементарното благосъстояние на всеки негов член. Социалната държава не е политическа, а функционална характеристика на държавната организация. Тя има отношение към управлението на социалните процеси, чрез механизмите на властта, а не към процеса на нейното овладяване и начин на упражняване.

Привържениците на модерните социални държави посочват като предимство редица нейни особености като:

- Социалната държава е добре регулирана, с добри традиции и висока ефективност.
- Социалната политика е част от публичната такава, която трябва да отговори на въпроса - защо дадено управление възприема или се въздържа от намеса във функционирането на обществото или на неговите подсистеми.
- В социалната държава преобладава частната собственост спрямо държавната и са създадени условия за свободно движение на капитали.

Концепция „нови хоризонти”

Тази концепция е приета като основа на правителствената политика на Джон Кенеди през 1960г. Тя насочва вниманието си главно към това държавата да стимулира деловата дейност в страната за да бъде преодоляна наложилата се през 50^{-те} години на 20^{-ти} век тенденция към ниски темпове на икономическо развитие. За тази цел се пристъпва към намаляване на федералните данъци, за да се увеличат инвестициите и се разшири потребителското търсене, а също така и да нараснат финансираните от правителството работни места, както и да се намали безработицата.

Стратегия „социален реформизъм”

Тази стратегия е избрана от правителството на Джон Кенеди и се базира на относително високите темпове на икономическо развитие. Тя е продължена от правителството на Линдън Джонсън, който се опитва да реализира широка програма по социални реформи, която включва:

- Нови помощи за образованието;
- Създаване на система на здравно осигуряване;
- Ново градостроителство;
- Развитие на изостаналите райони;
- Борба с бедността и неграмотността;
- Премахване на ограниченията в правата за гласуване.

Според Алан Бринкли [11] - „вълната от реформи в годините на Кенеди и Джонсън отразява новото съзнание за обществените проблеми на САЩ”.

Социализъм

Привържениците на тази политическа доктрина, която претърпя крах в края на 80-те и началото на 90^{-те} години на 20^{-ти} век търсят изход в т.нар. „възроден социализъм”, или „модерен социализъм”. Според тях социализмът може да бъде заменен или с по-добър и по-ефективен - или само с „хаос”. Хаосът от своя страна води до налагането на един примитивен варварски капитализъм, отнема всички социални придобивки на огромните маси трудови хора и изострящ социалното напрежение в общността. Изходът е възроденият социализъм, основаващ се на Марксисткото изучаване на новите процеси и явления, да се свърже с пазарната икономика и със собствените социални последици. Този преход трябва да носи следните белези:

- Социалистическо пазарно стопанство, като път към икономическата стабилност;
- Демократично устроена политическа система, при която постоянно нараства ролята на трудовите хора;

- Духовно производство в съответствие със съвременните междуличностни изисквания;
- Национална сигурност със самостоятелна външна и вътрешна политика.

Възгледите на привържениците на т.нар. „модерен социализъм” се заключават в следното:

- Безплатно здравеопазване;
- Безплатно държавно образование;
- Държавно гарантирана защита на труда;
- Осигуряване правото на труд на всеки индивид;
- Гарантиране на пълноценен нормален живот на хората от третата възраст;
- Създаване условия за отпочиване на цялото общество;

- Полагане на грижи от държавата за инвалидите, вдовиците, безработните, самотните хора и др.

Тази социална политика си поставя за цел да помогне за осигуряване на качествено ново равнище на народното благосъстояние, да създаде нормални условия за живот на всички граждани и най-пълно да осъществи принципа на социалната справедливост във всички сфери на обществените отношения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Социалната политика на дадена държава е съвкупност от специфични дейности, които целят да регулират социалните отношения между различни по своето социално положение субекти. Този подход към изясняването на социалната политика, разглежда социалната политика като дейност за регулиране на отношенията на равенство или неравенство в обществото. Той дава възможност да се търсят неравенства в икономическите позиции на индивидите във връзка със собствеността, труда и условията за труд, разпределението на доходите и потреблението, социалното осигуряване и здравеопазването, да се търсят източниците за тези неравенства и тяхната социална оправданост или неоправданост.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Димова, Д., Кусев, И. Социална политика и социални дейности. Анализи, есета, технологии. - София, Тракия-М, 2003.
- [2] Класова, С., Иванов, П., Младенова, Г., Станкова, Л., Балева, В., Василева, Л., Дуранкев, Б., Найденов, Н., Опров, К., Геров, А. Маркетинг, София, УННС, 2009г.
- [3] Терзиев, В., Георгиев, М. Социалната икономика и европейският социален модел. // Сборник доклади от научна конференция „Актуални проблеми на сигурността” 25-26 октомври 2018 г., Научно направление „Социални и правни аспекти на сигурността и отбраната”, НБУ „Васил Левски”, Велико Търново, България, 4, 2018, стр. 114-137, ISSN 2367-7465.
- [4] Terziev, V., Georgiev, M. A strategic framework for the development of social entrepreneurship in Bulgaria. // Knowledge – International Journal, August 2018, Institute of Knowledge Management, Skopje, Macedonia, 25, 2018, N1, pp. 23-34, ISSN 1857-923X (for e-version), ISSN 2545 – 4439 (for printed version).
- [5] Terziev, V., Georgiev, M. Support for the development of social entrepreneurship in Bulgaria. // Knowledge – International Journal, September 2018, Institute of Knowledge Management, Skopje, Macedonia, 26, 2018, N1, pp.57-74, ISSN 1857-923X (for e-version), ISSN 2545 – 4439 (for printed version).
- [6] Терзиев, В., Георгиев, М. Характеристики на системата за социално подпомагане. // Сборник доклади от годишна университетска научна конференция 14-15 юни 2018 г., Електронно издание, НБУ Васил Левски- Велико Търново, Велико Търново, 2018, стр. 959-969, ISBN 978-619-7246-20-9 (online e-book), ISSN 2367-7481.
- [7] Терзиев, В., Георгиев, М. Социална защита на уязвимите групи от населението в България. // Сборник доклади от годишна университетска научна конференция 14-15 юни 2018 г., Електронно издание, НБУ Васил Левски- Велико Търново, Велико Търново, 2018, стр. 970-975, ISBN 978-619-7246-20-9 (online e-book), ISSN 2367-7481.
- [8] Terziev, V., Banabakova, V., Georgiev, M. Modern dimensions of social policies. // International journal scientific papers Vol 23.4 Promoted in Budva, Montenegro 24-27.05.2018, IKM - Skopje, 23, 2018, N 4, pp. 935-944, ISSN 1857-923X (for e-version) ISSN 2545- 4439 (for printed version).
- [9] Terziev, V., Banabakova, V., Georgiev, M. Social support as part of social policy. // International journal scientific papers Vol 23.4 Promoted in Budva, Montenegro 24-27.05.2018, IKM - Skopje, 23, 2018, N 4, pp. 973-980, ISSN 1857-923X (for e-version) ISSN 2545 - 4439 (for printed version).
- [10] Terziev, V., Banabakova, V., Georgiev, M. Structure of the social welfare system in Bulgaria. // International journal scientific papers Vol 23.4 Promoted in Budva, Montenegro 24-27.05.2018, IKM - Skopje, 23, 2018, N 4, pp. 1275-1281, ISSN 1857-923X (for e-version) ISSN 2545 - 4439 (for printed version).
- [11] Liberalism and Its Discontents, The New York Review of Books, 1998.

